

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
«ВОВЧАНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**


Розглянуто та схвалено на засіданні
предметної екзаменаційної комісії
з української мови
протокол №3 від «26» березня 2021 року

Голова комісії  Г.Білоніжко



ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я «ВОВЧАНСЬКИЙ
МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

 Алла ГРИГОРЯН
« 26 » березня 2021 року

ПРОГРАМА

**проведення письмового вступного випробування
з української мови у формі диктанту
та у формі співбесіди для вступників
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
«ВОВЧАНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
у 2021 році**

(на основі базової (9 класів) загальної середньої освіти)

Пояснювальна записка

Програма вступних екзаменів з української мови у формі диктанту для вступників КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я «ВОВЧАНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, котрі вступають на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста на основі базової загальної середньої освіти, та для вступного екзамену у формі співбесіди для визначених згідно з чинним законодавством категорій вступників, укладені з урахуванням чинних програм з української мови для 5–9 класів (наказ Міністерства освіти і науки України № 804 від 07.06.2017 р.), з урахуванням нормативних вимог щодо Державної підсумкової атестації випускників загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня. Завдання вступних екзаменів (тексти диктантів, запитання та завдання співбесіди) мають відповідати державним вимогам до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, визначеним навчальними програмами, тому враховані зміни до програм з предметів гуманітарного циклу (Українська мова. 5-9 класи). Програму з української мови модернізовано в 2017 році згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Ефективною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності є текстові диктанти. Перевірці підлягають уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила, ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації, належним чином оформляти роботу.

Програма з української мови для вступного екзамену у формі диктанту і у формі співбесіди спрямована на виявлення рівня знань і вмінь вступників з української мови. Програма складається з розділів:

- «Фонетика, графіка, орфоепія і орфографія»;
- «Морфологія»;
- «Будова слова. Словотвір»;
- «Лексикологія і фразеологія»;
- «Синтаксис і пунктуація»;
- «Стилістика»;
- «Розвиток мовлення».

Для вступного диктанту добираються тексти, оптимально насичені вивченими орфограмами й пунктограмами. За метою висловлювання це можуть бути тексти-розповіді, описи чи міркування. Проте частіше це тексти комбінованого типу, у яких органічно поєднуються елементи всіх типів з монологічною або діалогічною формою викладу. Тексти диктантів адаптовані до чинного правопису сучасної української літературної мови і методичних вимог навчальної програми з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня (базова середня освіта), не містять авторської пунктуації.

Диктанти підібрані відповідно до основних правил орфографії та пунктуації. У них враховані такі вимоги: відображення рівня розвитку сучасної української мови; насиченість орфограмами та пунктограмами, різноманітною лексикою і стилістичними засобами, передбаченими програмою; відповідність нормам літературної мови. Тексти зорієнтовані на тематику культурологічної змістової лінії, тобто представляють українську літературу, історію, звичаї і традиції, мистецькі скарби, матеріальну і духовну культуру українського народу, загальнолюдські цінності, фахове тематичне спрямування. Тексти характеризуються відносною цілісністю і завершеністю, зрозумілі для всіх.

Програма з української мови

Назва розділу, теми	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня підготовки вступника
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.	Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді й м'які, дзвінки й глухі; вимова звуків що позначаються літерами г, ґ. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, и, щ . Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у - в, і - ї, з - із-зі . Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків. Вимова слів з апострофом. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [u], [o] у коренях слів. Сполучення йо, во . Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові й прізвищу. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та ни у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови	Знає, що вивчає фонетика, графіка, орфоепія, орфографія; знає українську абетку; розуміє та пояснює співвідношення між звуками і буквами; визначає в словах голосні, тверді і м'які, дзвінки й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділить слово на склади; правильно переносить з рядка в рядок; визначає звукове значення букв у слові; визначає місце букв в алфавіті, розташовує слова за алфавітом; розпізнає явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у — в, і — ї; з — із — зі ; визначає особливості вимови голосних і приголосних звуків; наголошує слова відповідно до орфоепічних норм; розпізнає вивчені орфограми й пояснює їх за допомогою правил; правильно пише слова з вивченими орфограмами, знаходить і виправляє орфографічні помилки на вивчені правила
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Фразеологізми. Лексичне значення фразеологізмів. Приказки, прислів'я, афоризми, крилаті вирази як різновиди фразеологізмів	Пояснює лексичні значення слів; добирає до слів синоніми й антоніми та використовує їх у мовленні; розрізняє активну і пасивну лексику, пояснює відмінність між словами загальноновживаними та стилістично забарвленими, доцільно їх використовує; редагує речення і тексти, у яких допущено лексичні помилки; уживає слова в переносному значенні; розрізняє слова за походженням; знаходить у тексті й доречно використовує в мовленні вивчені групи слів; пояснює значення фразеологізмів, приказок, прислів'їв, крилатих висловів, правильно й комунікативно доцільно використовує їх у мовленні
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Основа слова й закінчення. Спільнокореневі слова і форми слова. Значущі частини слова. Словотвір. Змінювання і творення слів. Твірне слово. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безафіксний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу, аббревіатури. Словотвірний розбір слова. Зміни приголосних при творенні слів. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [o], [e] в складних словах. Творення складноскорочених слів	Відділяє закінчення слів від основи, членує основу на значущі частини, добирає спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; розрізняє форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживає їх у мовленні; визначає спосіб творення слів; дотримується правил чергування приголосних при творенні слів; створює словотвірний ланцюжок

<p>4.Морфологія 4.1.Іменник</p>	<p>Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, конкретні й абстрактні. Збірні іменники. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини. Відмінки іменників. Відмінювання іменників. Поділ іменників на відміни й групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви -а(-я), -у (-ю) у закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають форму лише множини. Незмінювані іменники. Рід незмінюваних іменників в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ, імен по батькові</p>	<p>Знає, що вивчає морфологія; розпізнає іменники; визначає їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; визначає основні способи творення іменників; правильно відмінює іменники, відрізняє правильні форми іменників від помилкових; використовує іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями; порівнює відмінкові закінчення іменників різних відмін і груп; виявляє закономірності у правописі відмінкових закінчень іменників певної відміни та іменників, що мають лише форму множини; доречно використовує в мовленні іменники всіх числових та відмінкових форм</p>
<p>4.2.Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з однієї групи в іншу. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників. Прикметники твердої і м'якої груп. Перехід прикметників в іменники</p>	<p>Розпізнає прикметники; визначає їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розуміє розряди прикметників за значенням; утворює форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; розрізняє основні способи творення відносних і присвійних прикметників; відмінює прикметники; відрізняє правильні форми прикметників від помилкових; розуміє роль прикметників в досягненні точності й виразності мовлення; правильно записує прикметники з вивченими орфограмами</p>
<p>4.3.Числівник</p>	<p>Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові. Групи числівників за будовою: прості, складні й складені. Типи відмінювання кількісних числівників: 1) <i>один, одна</i>; 2) <i>два, три, чотири</i>; 3) <i>від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят-вісімдесят</i>; 4) <i>сорок, дев'яносто, сто</i>; 5) <i>двісті-дев'ятсот</i>; 6) <i>нуль, тисяча, мільйон, мільярд</i>; 7) <i>збірні</i>; 8) <i>дробові</i>. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Правильне вживання числівників на позначення дат і часу</p>	<p>Розпізнає числівники; визначає їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; відрізняє правильні форми числівників від помилкових; добирає потрібні форми числівників і використовує їх у мовленні; правильно поєднує числівники з іменниками; правильно вживає числівники на позначення дат і часу; виправляє помилки в написанні числівників</p>
<p>4.4.Займенник</p>	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, питальні, відносні, заперечні, означальні й неозначені. Відмінювання займенників усіх розрядів. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників. Написання займенників із прийменниками окремо</p>	<p>Розпізнає займенники; визначає їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди займенників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; відрізняє правильні форми займенників від помилкових; правильно добирає потрібні форми займенників і використовує їх у мовленні; правильно утворює й пише неозначені й заперечні займенники</p>

4.5. Дієслово	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, безособові форми на -но, -то. Доконаний та недоконаний види дієслова. Часи дієслів. Зміна дієслів у минулому часі. Букви е, и в особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін. Дієвідмінювання дієслів теперішнього і майбутнього часу. Способи дієслів. Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то. Обмеженість уживання форм активних дієприкметників теперішнього часу в сучасній українській мові, способи їх заміни. Дієприкметниковий зворот</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Вид і час дієприслівника. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>Розпізнає дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначає загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, часи й способи дієслів, дієвідміни, особливості словозміни кожної дієвідміни; використовує один час і спосіб у значенні іншого; розрізняє основні способи творення дієслів, зокрема видових форм, форм майбутнього часу недоконаного виду, форм умовного та наказового способу дієслів; відрізняє правильні форми дієслів від помилкових</p> <p>Розпізнає дієприкметники (зокрема відрізняє їх від прикметників, дієприслівників); визначає їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, особливості творення, відмінювання; відрізняє правильні форми дієприкметників від помилкових; добирає й комунікативно доцільно використовує дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні</p> <p>Розпізнає дієприслівники; визначає їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення; відрізняє правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будує речення з дієприслівниковими зворотами; здійснює заміну їх підрядними реченнями</p>
4.6. При-слівник	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу. И та і в кінці прислівників</p>	<p>Розпізнає прислівники, визначає їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди прислівників за значенням, ступені порівняння прислівників; основні способи творення прислівників; відрізняє правильні форми прислівників від помилкових; добирає й комунікативно доцільно використовує прислівники в мовленні; правильно записує прислівники; пояснює їх написання правилами</p>
4.7. Службові частини мови	<p>Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку слів у словосполученні й реченні. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Непохідні й похідні прийменники. Види прийменників за будовою. Правопис прийменників</p>	<p>Розпізнає прийменники, визначає їхні морфологічні ознаки, групи прийменників за походженням і за будовою; відрізняє їх від сполучників і часток; правильно й комунікативно доцільно використовує форми прийменників у мовленні; застосовує правила правопису прийменників</p>
	<p>Сполучник як службова частина мови. Види сполучників за будовою, походженням. Використання сполучників у простому і складному реченнях: сполучники сурядності й підрядності. Розрізнення сполучників й однозвучних слів. Правопис сполучників. Синонімічні й антонімічні сполучники</p>	<p>Розпізнає сполучники, визначає групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; правильно й комунікативно доцільно використовує сполучники в мовленні; правильно пише сполучники; відрізняє сполучники від інших співзвучних частин мови</p>
	<p>Частка як службова частина мови. Частки формотворчі та словотворчі. Частки, що надають слову або реченню додаткових відтінків. Правопис часток</p>	<p>Розпізнає частки, визначає групи часток за значенням і вживанням; правильно й комунікативно доцільно використовує частки в мовленні</p>

4.8. Вигук	Вигук як особлива частина мови. Групи вигуків за значенням. Правопис вигуків	Розуміє та пояснює роль вигука в мовленні; правильно записує вигуки; пояснює їх написання та вживання при них розділових знаків; відрізняє вигуки від часток
5. Синтаксис. Пунктуація. 5.1.Слово-сполучення	Завдання синтаксису та пунктуації. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Будова й види словосполучень за способами вираження	Розуміє різницю між словосполученням і реченням; розрізняє головне й залежне слово у словосполученні; аналізує їх будову; редагує словосполучення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження. Тире між підметом і присудком	Розрізняє речення двоскладні та односкладні; визначає види присудків; визначає структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно використовує прості речення
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Види обставин (за значенням). Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні. Виділення порівняльного звороту комами	Розпізнає види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовує виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляє розділові знаки при непоширеній прикладці
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Повні й неповні речення. Розділові знаки в односкладному реченні	Розпізнає типи односкладних речень, визначає особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовує виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні; правильно розставляє розділові знаки в односкладному реченні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнюючі слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки — непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в простому ускладненому реченні	Розпізнає просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовує виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляє розділові знаки в них

5.2.5. Складне речення	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Розпізнає складні речення різних типів, визначає їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирає й конструє складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно розставляє розділові знаки, будує схему такого речення
5.2.5.1. Складно-сурядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні	Розпізнає складносурядні речення, визначає сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовує його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляє розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складно-підрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами. Розділові знаки в складнопідрядному реченні	Розпізнає складнопідрядні речення, визначає їхню будову, зокрема складнопідрядних речень із кількома підрядними, відображає її в схемі складнопідрядного речення; визначає основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно використовує виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляє розділові знаки в складнопідрядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Сміслові відношення між частинами безсполучникового складного речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні	Розпізнає безсполучникові складні речення; визначає сміслові відношення між їхніми частинами; розуміє особливості інтонації безсполучникових складних речень; правильно й комунікативно доцільно використовує виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляє розділові знаки в них
5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому	Визначає структуру складних речень із різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовує виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляє розділові знаки в них
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	Визначає в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; замінює пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовує в тексті пряму мову й цитати; правильно вживає розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилїстика.	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки та функції	Розпізнає стилї мовлення, визначає особливості кожного з них; користується різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування

7. Розвиток мовлення	Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення	Уважно читає, усвідомлює й запам'ятовує зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично оцінює прочитане. Аналізує тексти різних стилів, типів і жанрів. Будує письмове висловлення, логічно викладає зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягає визначеної комунікативної мети. Уміє формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робить висновок, висловлює власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурує текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. Знаходить й виправляє похибки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання
----------------------	--	--

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Глазова О. П. Українська орфографія: тренувальні вправи, контрольні завдання, диктант. - Харків, 2004.
2. Пазяк О. М. Українська мова: Практикум. - К.: Либідь, 2001.
3. Український правопис. - К.: Наукова думка, 1994.
4. Фурдуй М. І. Українська мова. Практикум з правопису. - К.: Либідь, 2004.
5. Чукіна В. Ф. Граматика української мови в таблицях і схемах. - К.: Логос, 1997.
6. Шевелева Л. А. Український правопис у таблицях. - Харків: Світ дитинства, 1998.
7. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. - К.: Освіта, 1994.